

مصوبه ضوابط محتوایی پیام‌رسانی دیجیتال

با عنایت به مصوبه شماره (۲۱) شورای عالی فضای مجازی با عنوان «سیاست‌های ساماندهی خدمات پیامکی ارزش افزوده و پیامک انبوه در شبکه‌های ارتباطی»، و وظایف و اختیارات قانونی دستگاه‌های عضو کارگروه موضوع بند «۲» این سیاست‌ها، ضوابط ناظر به امور محتوایی پیام‌رسانی دیجیتال ابلاغ می‌گردد.

ماده ۱. تعاریف و اختصارها

- ۱-۱. کارگروه: کارگروه موضوع ماده (۲) مصوبه شماره «۲۱» شورای عالی فضای مجازی
- ۲-۱. مرکز ملی: مرکز ملی فضای مجازی
- ۳-۱. کمیسیون: کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات موضوع ماده (۵) قانون وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات
- ۴-۱. مرکز رسانه‌ها: مرکز رسانه‌های دیجیتال وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
- ۵-۱. سازمان: سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی
- ۶-۱. ارائه‌دهنده خدمات ارتباطی: اشخاص موضوع جزء «پ» بند (۱) مصوبه شماره «۲۱» شورای عالی فضای مجازی که دارنده پروانه ایجاد و بهره‌برداری از شبکه‌های ثابت و همراه از وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات هستند.
- ۷-۱. پیام‌رسان: اشخاص موضوع جزء «ت» بند (۱) مصوبه شماره «۲۱» شورای عالی فضای مجازی که با دریافت مجوز موضوع بند «۳» مصوبه شورا خدمات پیامکی انبوه و ارزش افزوده را از طریق شبکه ارائه‌کننده خدمات ارتباطی به کاربران ارائه می‌کنند و شامل دو گروه ذیل می‌شوند:
 - ۱-۷-۱. پیام‌رسانان حرفه‌ای: اشخاص حقوقی که حرفه اصلی خود را پیام‌رسانی قرار داده‌اند و بوسیله سرشماره‌ها یا شماره‌های چندرقمی، مانند شماره‌های پنج و هشت رقمی پیام‌رسانی می‌کنند.
 - ۲-۷-۱. پیام‌رسان موردی: اشخاصی که به وسیله شماره‌های شخصی مبادرت به پیام‌رسانی می‌کنند. نصاب پیام‌رسانی موردی ارسال حداکثر ۵۰۰ (پانصد) پیامک در یک شبانه روز و حداکثر ۵۰۰۰ (پنج هزار) پیامک در یک ماه شمسی است. آستانه‌های مشخص شده در این تعریف می‌تواند به پیشنهاد سازمان و تأیید مرکز رسانه‌ها تصحیح شود.
- تبصره - پیام‌رسانی در شبکه‌های اجتماعی مشمول این مصوبه نمی‌شود و تابع ضوابط مختص به خود است.
- ۸-۱. پیام‌پرداز: شخصی که پیام را برای پیام‌رسان پدید می‌آورد و یا پردازش و یا گردآوری و به آن واگذار می‌کند. در جایی که پیام‌رسان رأساً پیام‌پردازی می‌کند، مشمول این عنوان هم خواهد بود.
- ۹-۱. شماره: شماره‌های مخابراتی داخلی، اعم از سرشماره‌ها و مشتقات آنها، شماره‌های چندرقمی اختصاص یافته برای پیام‌رسانی ارزش افزوده و هر شماره شخصی که برای پیام‌رسانی بهره‌برداری شود.

ماده ۲. مجوزهای پیام‌رسانی

- ۱-۲. فعالیت با عنوان پیام‌رسان یا پیام‌پرداز، ولو از سوی ارائه‌دهندگان خدمات ارتباطی یا سایر خدمات فناوری اطلاعات، حسب مورد منوط به ثبت و یا اخذ مجوز از مرکز رسانه‌هاست.
- تبصره: فعالیت پیام‌رسانان یا پیام‌پردازان در صورت عدم ثبت و یا عدم اخذ مجوز از مرکز رسانه‌ها ممنوع است.
- ۲-۲. پیام‌پردازان موظفند پیش از واگذاری پیام‌های خود به پیام‌رسانان، نسبت به ثبت آنها در سامانه مرکز رسانه‌ها و دریافت شناسه الکترونیکی ثبت ملی محتوای دیجیتالی به ازای هر پیام اقدام کنند.
- ۳-۲. در جایی که پیام‌پردازی نیازمند دریافت گواهی یا تأییدیه پیشین از سایر مراجع صلاحیتدار است، مانند تبلیغات برای کالاها و خدمات یا اطلاع‌رسانی درباره رویدادها و گردهمایی‌ها، مسؤولیت آن به عهده پیام‌پرداز است.
- ۴-۲. پیام‌رسانان و پیام‌پردازان باید تابعیت و اقامت ایران داشته باشند.

ماده ۳. واگذاری شماره‌ها

- ۱-۳. ارائه‌دهندگان خدمات ارتباطی موظفند اطلاعات ذیل را به هنگام واگذاری شماره به پیام‌رسانان حرفه‌ای ثبت و نگهداری نمایند:
 - الف) مشخصات واگذارنده، شامل نام و نشان، شماره‌های ملی و ثبت، نشانی، کد پستی، شماره تماس ثابت و همراه، نمابر و رایانامه؛
 - ب) مشخصات دریافت‌کننده، شامل نام و نشان، شماره‌های ملی و ثبت، نشانی، کد پستی، شماره تماس ثابت و همراه، نمابر و رایانامه؛
 - پ) شماره یا شماره‌های واگذارنده؛
 - ت) مدت بهره‌برداری از شماره برای پیام‌رسانی؛
 - ث) میزان دقیق یا تقریبی پیام‌های قابل ارسال در مدت بهره‌برداری.
 - ۲-۳. ارائه‌دهندگان خدمات ارتباطی موظفند به هنگام فعال‌سازی پیام‌رسانان موردی، شماره یا شماره‌های آنان را در سامانه مرکز رسانه‌ها ثبت کنند.
- ماده ۴. شرایط پیام‌رسانی
- ۱-۴. پیام‌رسانی دارای موضوع تبلیغاتی از ساعت ۷ تا ۲۲ و پیام‌رسانی دارای موضوع اطلاع‌رسانی در همه ساعات شبانه روز مجاز است.

تبصره ۱. فهرست موارد اطلاع‌رسانی از سوی مرکز رسانه‌ها اعلام می‌شود.

تبصره ۲. سازوکار فنی و اجرایی پیام‌رسانی باید به گونه‌ای تعریف شود که پیام‌ها پیش و پس از ساعت مقرر به مشترکان تحویل داده نشود.

۴-۲. پیام‌رسانی ارزش افزوده تنها برای آن دسته از مشترکانی مجاز است که تأییدیه پیشین آنها مبنی بر رضایت دریافت پیام در یک مرحله ثبت شده باشد.

۴-۳. تأییدیه مشترک دست‌کم باید از ۴ کاراکتر (نشانه) مرکب از حرف و عدد تشکیل شده باشد که توسط مشترک بصورت دستی وارد شود.

۴-۴. پیام‌های متضمن تأیید پیشین مشترک باید به زبان فارسی باشد، مگر اینکه درباره تابعیت غیرایرانی وی اطمینان حاصل یا رضایت صریح خود را درباره دریافت پیامک غیرفارسی اعلام کرده باشد. در هر صورت، پیام‌رسانی فارسی با واژگان بیگانه ممنوع است.

۴-۵. به هنگام اخذ تأییدیه از مشترک، متناسب با نوع پیام‌رسانی، باید امکان گزینش و آگاهی از هریک از موارد ذیل برای وی فراهم گردد:

الف) دوره پیام‌رسانی به تفکیک روزانه، هفتگی، ماهانه، فصلی و سالانه؛

ب) موضوعات یا مضامین پیام‌رسانی به تفکیک سیاسی، فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، مذهبی و علمی-آموزشی؛

پ) تعرفه پیام‌ها و خدمات پیام‌رسانی؛

ت) نحوه غیرفعال‌سازی پیام.

۴-۶. ارسال پیام به منظور اخذ تأییدیه از مشترکان ارزش افزوده، از حیث زمان ارسال، مشمول ضوابط پیام‌رسانی تبلیغاتی (۷-۲۲) می‌شود.

۴-۷. ارائه‌دهنده خدمات ارتباطی موظف است در پایان هر دوره اطلاعات راجع به صورت حساب مشترک را به تفکیک تعداد و بهای خدمات ارزش افزوده فعال، بطور رایگان برای وی ارسال نماید.

۴-۸. در صورت اعمال محدودیت در بهره‌برداری از شماره‌ها برای هریک از خدمات پیام‌رسانی انبوه یا ارزش افزوده از سوی کارگروه، ارائه‌دهنده خدمات ارتباطی و پیام‌رسانان موظف به رعایت ضوابط مصوب کارگروه ابلاغی از مرکز رسانه‌ها هستند.

۴-۹. طرح تشویقی، اعطای جوایز و هدایا از سوی پیام‌پردازان یا پیام‌رسانان مستلزم اطلاع‌رسانی پیشین به مرکز رسانه‌ها می‌باشد.

ماده ۵. تعرفه پیام‌رسانی

تعرفه پیام‌ها و خدمات پیام‌رسانی از سوی سازمان و با همکاری مرکز رسانه‌ها تعیین و به تصویب کمیسیون می‌رسد.

ماده ۶. نظارت و بازرسی

۶-۱. ارائه‌دهندگان خدمات ارتباطی، پیام‌رسانان و پیام‌پردازان موظفند تمام اطلاعات (ماده ۳۲ جرایم رایانه‌ای) موضوع این ضوابط را برای شش ماه نگهداری کنند.

۶-۲. ارائه‌دهندگان خدمات ارتباطی و دارندگان سرشماره‌ها باید اطلاعات و مشخصات استفاده‌کنندگان از شماره‌های واگذارشده خود را تهیه کنند و همواره روزآمد نگاه دارند.

۶-۳. چنانچه کارگروه بخش‌هایی از اطلاعات موضوع این مصوبه را مشمول قواعد طبقه‌بندی اطلاعات عمومی قرار دهد، دارندگان آنها موظف به رعایت ضوابط ابلاغی هستند و حق افشاء یا ارائه آنها به اشخاص یا نهادهای فاقد صلاحیت را ندارند.

۶-۴. نظارت و بازرسی (مرکز رسانه‌ها) موضوع این ماده می‌تواند به شکل حضوری یا دریافت برخط اطلاعات موضوع این ضوابط انجام شود.

۶-۵. نظارت بر حسن ایفای تعهدات ارائه‌دهندگان خدمات ارتباطی به عهده سازمان و نظارت بر حسن ایفای تعهدات پیام‌رسانان و پیام‌پردازان به عهده مرکز رسانه‌هاست. دو مرجع موظفند همکاری و هماهنگی لازم را در امور فی‌مابین به عمل آورده و حسب ضرورت نسبت به تهیه دستورالعمل‌های نظارتی اقدام کنند.

ماده ۷. حریم و حرمت اشخاص

۷-۱. پیام‌رسانی درباره موضوعات مربوط به اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی، تنها با اخذ تأییدیه پیشین از آنها یا نمایندگان قانونیشان مجاز است. مگر اینکه مشمول اطلاعات عمومی لازم‌الانتشار شود.

۷-۲. چنانچه اشخاص موضوع بند «۷-۱» ادعایی درباره نادرستی پیام ارسال شده داشته باشند، می‌توانند از پیام‌رسان بخواهند با قید اولویت و در کوتاه‌ترین زمان نسبت به ارسال پیام درست اقدام کند. در صورتیکه بخواهند مانع پیام‌رسانی شوند، باید انتساب خود با پیام و همچنین زبان مادی یا معنوی ناشی از ارسال آن را به طور مستدل اثبات کنند.

تبصره: مرجع تشخیص، دریافت و رسیدگی به شکایات مردم مرکز رسانه‌ها می‌باشد.

۷-۳. افشاء اطلاعات شخصی مشترکان و همچنین داده‌های ترافیک پیام‌رسانی‌های مربوط به آنها مشمول ضوابط قوانین مربوط، به ویژه قانون جرایم رایانه‌ای، قانون تجارت الکترونیکی و قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات می‌شود.

ماده ۸. پایان پیام‌رسانی

۸-۱. انصراف از دریافت پیام‌ها، همواره و بدون پیش‌شرط باید برای مشترک فراهم باشد.

۸-۲. تمدید خودکار دوره پیام‌رسانی ممنوع است و باید ضوابط مقرر در ماده (۴) رعایت شود.

۸-۳. سامانه‌ای پیامکی وکد دستوری ساده و کاربرپسندی را برای اعمال انصراف مشترکان از دریافت همه پیام‌ها، به تفکیک هریک از خدمات یا به یک باره برای همگی آنها توسط سازمان راه‌اندازی شده است که بایستی ضمن اطلاع‌رسانی لازم توسط اپراتور و پیام‌رسان‌ها رعایت گردد.

ماده ۹. مسؤولیت‌ها و ضمانت اجراها

۹-۱. در شناسایی مصادیق مجرمانه پیام‌ها، فهرست انتشاریافته از سوی دادستانی کل کشور، به نمایندگی از کارگروه تعیین مصادیق محتوای مجرمانه رایانه‌ای مورد استناد قرار می‌گیرد.

۹-۲. در شناسایی مصادیق پیام‌های غیرمجاز (شامل: منحرفانه، آسیب‌زای اجتماعی و...) فهرست ابلاغی از سوی مرکز رسانه‌ها یا کارگروه مورد استناد قرار می‌گیرد.

۹-۳. مسؤولیت رعایت حقوق مادی و معنوی پیام‌ها به عهده پیام‌پردازان است.

۹-۴. پیام‌پردازان موظف به افشای منابع پیام خود نیستند، مگر در صورت مطالبه ذی‌نفعان که در این صورت باید از ایفای آن برآیند.

۹-۵. ضمانت اجرای نقض تعهدات این مصوبه، حسب مورد از سوی پیام‌پردازان و پیام‌رسانان، به قرار ذیل است:

الف) تخطی از تعهدات دریافت مجوز، موضوع ماده (۲) مصوبه و واگذاری شماره، موضوع ماده (۳) مصوبه، شش ماه تا دو سال محرومیت از فعالیت؛

ب) تخطی از شرایط پیام‌رسانی، موضوع ماده (۴)، سه ماه تا یک سال محرومیت از فعالیت؛

پ) تخطی از تعهدات نظارت و بازرسی، موضوع ماده (۶) مصوبه، یک تا سه سال محرومیت از فعالیت؛

ت) تخطی از تعهدات راجع به حریم و حرمت اشخاص، موضوع ماده (۷) مصوبه، دو تا چهار سال محرومیت از فعالیت؛

ث) تخطی از تعهدات پایان پیام‌رسانی، موضوع ماده (۸) مصوبه، شش ماه تا یک سال محرومیت از فعالیت؛

ج) ارسال پیام‌های غیرمجاز، یک تا سه سال محرومیت از فعالیت.

تبصره ۱. در صورت تکرار هریک از تخلفات بالا برای بار دوم ضمانت اجراهای مقرر به دو برابر افزایش و در مرتبه سوم مرتکب برای همیشه از پیام‌رسانی محروم خواهد شد.

تبصره ۲. مدت زمان محرومیت از فعالیت جزء مدت اعتبار پروانه صادره محاسبه خواهد شد.

تبصره ۳. در موارد محرومیت از فعالیت بیش از یک سال، از دارنده شماره، سلب امتیاز می‌شود.

تبصره ۴. در مدت محکومیت واگذاری شماره به متخلف ممنوع است.

۹-۶. ضمانت اجرای تخطی از تعهدات تعرفه‌ای از سوی سازمان و پیرو مصوبات کمیسیون اعمال خواهد شد.

۹-۷. مرکز رسانه‌ها موظف است سامانه یکپارچه دریافت و رسیدگی به شکایات مشترکان از تخلفات موضوع این مصوبه را راه‌اندازی و اطلاع‌رسانی مربوط را انجام دهد.

ماده ۱۰. مقررات پایانی

۱۰-۱. در راستای حسن ایفای احکام این مصوبه، مرکز رسانه‌ها و سازمان با دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط، اعم از اعضای کارگروه یا غیر آن، هماهنگی و همکاری لازم را به عمل می‌آورند و آنها نیز موظفند این سطح از هماهنگی و همکاری را حفظ کنند.

۱۰-۲. مرکز رسانه‌ها با همکاری سازمان، ظرف دو ماه، همه پیام‌پردازان و پیام‌رسانان را شناسایی و فهرست آنها را به کارگروه ارائه و ظرف شش ماه، بانک جامع اطلاعات پیام‌رسانی کشور را راه‌اندازی و برپایه ضوابط ابلاغی کارگروه، سطح دسترسی و بهره‌برداری از داده‌ها، اطلاعات و گزارش‌های آن را برای مراجع صلاحیتدار فراهم آورد.